TẠP CHÍ ĐIỆN TỬ
THƯƠNG HIỆU & CÔNG LUẬN

Xuất khẩu gạo 2026: Cơ hội phục hồi từ FTA và chuẩn hóa vùng nguyên liệu chất lượng cao

06:01 12/12/2025

Năm 2025 đầy biến động với mức sụt giảm mạnh cả về lượng lẫn giá trị, ngành gạo Việt Nam bước vào năm 2026 với quyết tâm tái thiết đà tăng trưởng thông qua việc khai thác hiệu quả các hiệp định thương mại tự do (FTA) và đẩy mạnh chuẩn hóa vùng nguyên liệu chất lượng cao.

Tại "Hội nghị kinh doanh xuất khẩu gạo" do Bộ Công Thương tổ chức mới đây, các cơ quan chuyên môn đã đưa ra đánh giá toàn diện về hoạt động xuất khẩu trong năm 2025 và định hướng giải pháp cho năm 2026. Theo số liệu thống kê từ cơ quan Hải quan, 11 tháng năm 2025, Việt Nam xuất khẩu hơn 7,53 triệu tấn gạo, đạt trị giá 3,85 tỷ USD. Giá xuất khẩu bình quân đạt khoảng 511 USD/tấn, giảm đáng kể so với năm 2024 – thời điểm xuất khẩu gạo đạt mức cao nhất lịch sử.

Trong 11 tháng năm 2025, Việt Nam đã xuất khẩu hơn 7,53 triệu tấn gạo

Về thị trường, Indonesia và Malaysia ghi nhận mức giảm sâu, lần lượt gần 96% và 32,5%. Ngược lại, xuất khẩu sang Trung Quốc, Ghana, Bangladesh hay Senegal lại tăng mạnh, góp phần giữ ổn định tổng lượng xuất khẩu. Các dòng gạo chủ lực tiếp tục là gạo trắng chất lượng cao và gạo thơm, chiếm khoảng 69% cơ cấu.

Đánh giá bối cảnh chung, Bộ Công Thương nhận định hoạt động xuất khẩu năm qua chịu tác động lớn từ bất ổn địa chính trị, lạm phát toàn cầu duy trì ở mức cao và chính sách tiền tệ thắt chặt tại nhiều nền kinh tế lớn. Cùng với đó, xu hướng tăng tiêu chuẩn kỹ thuật, an toàn thực phẩm và yêu cầu về phát triển bền vững từ các nước nhập khẩu khiến doanh nghiệp Việt Nam chịu sức ép lớn hơn.

Bước sang năm 2026, nguồn cung trong nước dự kiến đạt khoảng 43 triệu tấn – giảm nhẹ do thu hẹp diện tích gieo trồng. Tuy nhiên, các chuyên gia cho rằng triển vọng xuất khẩu sẽ khả quan hơn khi Philippines – thị trường lớn nhất – dự kiến mở lại hoạt động nhập khẩu từ tháng 1/2026. Nhiều thị trường truyền thống như Trung Quốc, Bangladesh hay châu Phi cũng có khả năng gia tăng nhu cầu.

Để nâng cao khả năng cạnh tranh, Hiệp hội ngành hàng lúa gạo Việt Nam nhấn mạnh yêu cầu xây dựng các vùng nguyên liệu quy mô lớn, ổn định, đáp ứng tiêu chuẩn an toàn thực phẩm, truy xuất nguồn gốc, phù hợp với yêu cầu chất lượng từ các nước nhập khẩu. Việc phát triển vùng nguyên liệu theo Đề án 1 triệu ha lúa chất lượng cao tại đồng bằng sông Cửu Long được xem là nền tảng quan trọng để gia tăng giá trị và ổn định nguồn cung lâu dài.

Về khai thác các FTA, Bộ Công Thương cho rằng, doanh nghiệp vẫn chưa tận dụng hiệu quả ưu đãi thuế quan và cơ hội mở cửa thị trường. Việc xây dựng thương hiệu gạo riêng, chiến lược thâm nhập thị trường FTA và phối hợp giữa cơ quan quản lý – hiệp hội – doanh nghiệp cần được đẩy mạnh mạnh mẽ hơn.

Đại diện các Thương vụ Việt Nam ở nước ngoài lưu ý doanh nghiệp cần thận trọng trong giao dịch, tuân thủ chặt chẽ yêu cầu về chất lượng, kiểm dịch, mẫu mã, bao bì và lựa chọn đối tác uy tín. Trong bối cảnh thương mại toàn cầu còn nhiều biến động, việc nâng chuẩn chất lượng và tận dụng tốt FTA sẽ là chìa khóa để gạo Việt Nam gia tăng vị thế trong năm 2026.

Nam Sơn *(t/h)*